

UDK: (094):(4-672 EEZ):327.561.341.6:094:341.518(490)(477):341.653:656.51:553982:
368.7.368.029:497.15) (417.12) (439) (431.7)

Dr Miloš M. Petrović¹

PROPISI EU

OSVRT NA POJEDINE DELOVE UREDBE SAVETA EVROPSKE UNIJE 22/879

Početak juna 2022. godine, institucije Evropske unije usvojile su šesti paket sankcija prema Rusiji u kontekstu njenih vojnih aktivnosti u Ukrajini koje su otpočele tri meseca ranije. U pravnom smislu, Uredbom 2022/879 menja se sadržaj i proširuje opseg primene ranijeg akta (Uredbe 833/2014 o merama ograničenja s obzirom na delovanja Rusije kojima se destabilizuje stanje u Ukrajini).² Restriktivnim merama Evropska unija nastoji da umanj i naštet i sposobnostima ruskih institucija da nastave finansirati i sprovoditi ratne aktivnosti u susjednoj zemlji.³ Radi se o finansijski vrlo obuhvatnom paketu sankcija koji predviđa embargo na uvoz ruske nafte pomorskim putem (što predstavlja čak dve trećine ukupnog uvoza u Evropsku uniju), kao i sankcije spram velikih ruskih banaka i emitera.⁴ Šesti paket se ne odnosi na dopremanje nafte kopnenim putem, tj. putem naftovoda, i predviđa privremene izuzetke od pune primene mera za kopnene članice poput Slovačke, Mađarske i Češke, koje imaju visok stepen zavisnosti od ruskih energenata, a Hrvatskoj i Bugarskoj takođe su dozvoljena privremena odstupanja u pojedinim domenima.⁵

U Uredbi se najpre podseća na odluku u oblasti zajedničke spoljne i bezbednosne politike Evropske unije 2022/884, kojom su uvedene zabrane direktne ili indirektn e kupovine, uvoza ili prenosa sirove nafte i pojedinih naftnih derivata na teritoriju Evropske unije, a koji su poreklom ili se uvoze iz Rusije, kao i aspekta osiguranja i reosiguranja pomorskog prevoza u tom kontekstu ka trećim zemljama,

---

¹ Miloš M. Petrović je doktor političkih nauka i autor radova u domenu evropskog prava i političkih nauka.

² *Službeni list Evropske unije*, Uredba Saveta (EU) 2022/879 od 3. 6. 2022. o izmeni Uredbe (EU) 833/2014 o merama ograničavanja s obzirom na delovanja Rusije kojima se destabilizuje stanje u Ukrajini, L 153/53.

³ European Commission, Questions and answers on the sixth package of sanctions against Russia, 2022, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_22_2823, pristupljeno: 20. 10. 2022.

⁴ RSE, EU zabranila uvoz dve trećine ruske nafte, 2022, <https://bit.ly/3VKOkIG>, pristupljeno: 15. 10. 2022.

⁵ RSE, EU i službeno odobrila šesti paket sankcija Rusiji, 2022, <https://bit.ly/3yV4rDu>, pristupljeno: 15. 10. 2022.

uz preciziranje prelaznih perioda.⁶ Potom se objašnjava neophodnost privremenih izuzeća od embarga na naftu koja se uvozi naftovodom iz Rusije na teritoriju Evropske unije, kao posledica činjenice da su iz „geografskih razloga“ pojedine države članice naročito zavisne od sirove nafte koja se doprema na taj način, pri čemu bi spomenute zemlje trebalo da u što kraćem roku rade na diverzifikaciji izvora snabdevanja, sve u cilju uspostavljanja što skorije blokade na uvoz i one nafte koja se doprema naftovodom.⁷ Dalje se napominje da je neophodno onemogućiti dalji prenos, prevoz ili preprodaju ruske sirove nafte isporučene naftovodom, a nakon prelaznog perioda od osam meseci, zabraniti i naftne derivate, pri čemu se za Češku predviđa prelazni rok od 10 meseci za diverzifikaciju snabdevanja.⁸ Privremena ograničenja predviđaju se za Bugarsku (za sirovu naftu i derivate koji se prevoze morem) i Hrvatsku (za kupovinu, uvoz i prenos gasnog ulja).⁹ Privremeni izuzeci za prethodno spomenute članice, uključujući opseg, uslove i rokove, velikim delom su precizirani izmenama člana 3.¹⁰ U Uredbi se napominje i mogućnost uslovnog privremenog dopuštenja snabdevanja pomorskim putem u slučaju nemogućnosti isporuke naftovodom u situacijama izvan kontrole države članice, kao i regionalna institucionalna saradnja u slučaju poremećaja u snabdevanju naftom i krizama u tom pogledu, saradnja članica u nadzoru mogućih pokušaja zaobilaska embarga itd.¹¹

Dok se glavne izmene odnose na „neposrednu ili posrednu kupovinu, uvoz ili prenos sirove nafte ili naftnih derivata“ (precizirano prilogom XXV tog dokumenta) ako su poreklom iz Rusije ili su izvezeni iz te zemlje (čl. 3m, st. 1),¹² u skladu sa st. 2, zabranjuje se neposredno ili posredno pružanje tehničke pomoći, brokerskih usluga, finansiranja ili finansijske pomoći ili bilo kojih drugih usluga u vezi sa zabranom iz st. 1.¹³ Ovo poslednje odnosi se i na poslovanje osiguravača, odnosno na ograničavanje pružanja njihovih usluga u domenima obuhvaćenim restriktivnim merama.

Nakon prelaznog osmomesječnog razdoblja, države članice koje naftovodom uvoze sirovu naftu i rafinirane proizvode neće biti u mogućnosti da ih preprodaju dalje.¹⁴ To se radi kako bi se sve članice stimulisale da napuste bilo kakav vid snabdevanja naftom iz Rusije. Nakon šestomesečnog perioda, operaterima Evropske unije biće zabranjeno da osiguravaju i finansiraju prevoz ruske nafte ka trećim zemljama,

---

⁶ *Službeni list Evropske unije*, Uredba Saveta (EU) 2022/879 od 3. 6. 2022. o izmeni Uredbe (EU) 833/2014 o merama ograničavanja s obzirom na delovanja Rusije kojima se destabilizuje stanje u Ukrajini, L 153/54.

⁷ *Službeni list Evropske unije*, Uredba Saveta (EU) 2022/879 od 3. 6. 2022. o izmeni Uredbe (EU) 833/2014 o merama ograničavanja s obzirom na delovanja Rusije kojima se destabilizuje stanje u Ukrajini, L 153/54.

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*

¹⁰ *Ibid.*, L 153/53.

¹¹ *Ibid.*, L 153/55.

¹² *Ibid.*, L 153/56.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ European Commission, Questions and answers on the sixth package of sanctions against Russia, 2022, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_22_2823, pristupljeno: 20.10.2022.

naročito pomorskim putem, što se radi kako bi se Rusiji otežalo da dalje izvozi i plasira svoje proizvode.¹⁵ Na taj način se i evropskim osiguravačima određuje da više nije prihvatljivo da sprovede svoje aktivnosti u poslovima koji se tiču ruske nafte, što će nesumnjivo imati dalekosežne posledice po čitavu delatnost osiguranja.

Cilj Uredbe 22/879 jeste da se uvoz ruske sirove nafte ukine pre kraja 2022, a uvoz ostalih rafiniranih proizvoda početkom 2023, što bi značilo obustavljanje oko 90% ruskog izvoza u Evropu, koja inače oko četvrtine svojih zaliha pribavlja iz Rusije.¹⁶ Radi se o izuzetno ambicioznom cilju imajući u vidu visok stepen energetske zavisnosti brojnih država članica od izvora poreklom iz Rusije.

Međutim, spomenuta uredba se ne odnosi samo na oblast energije, već propisuje i restriktivne mere u domenima poslovanja finansijskih institucija, medija, pa i spram preduzeća i pojedinaca koji se percipiraju kao štetni po interese Evropske unije. Jedan od takvih primera je sankcionisanje „Independent Insurance Group“ Ltd iz Moskve, osiguravača ruskih preduzeća iz vojno-odbrambenog sektora, koji pruža usluge osiguranja za međunarodne pošiljke robe vojnog karaktera.¹⁷ Radi se o glavnom osiguravaču od rizika za državni konglomerat „Rostec“, koji tesno saraduje sa Ministarstvom odbrane Rusije, zbog čega ga Evropska unija percipira kao podržavajući činilac u ugrožavanju teritorijalne celovitosti i suvereniteta Ukrajine.¹⁸ To je jedan od primera koji ilustruje ograničenja po osiguravajuću delatnost koja nastaju u kontekstu rata u Ukrajini.

Imajući u vidu da u osvit 2023. ističu prelazni periodi za punu primenu Uredbe 22/879, kao i proklamovanu nameru Evropske unije da u što većoj meri obustavi saradnju s Rusijom u energetskom domenu u kontekstu rata u Ukrajini, deluje vrlo izgledno da će oblast osiguranja, kao i brojne druge oblasti, nastaviti da trpi značajne negativne posledice. Ostaje da se vidi u kojoj će meri ambicija Evropske unije da se izvori snabdevanja diverzifikuju nabavkom od drugih snabdevača imati kompenzatorni efekat i po delatnost osiguranja (npr. u uspostavljanju partnerstava sa novim akterima, ili u produbljivanju postojećih veza).

Izvori

- *Službeni list Evropske unije*, Uredba Saveta (EU) 2022/879 od 3. 6. 2022. o izmeni Uredbe (EU) 833/2014 o merama ograničavanja s obzirom na delovanja Rusije kojima se destabilizuje stanje u Ukrajini (L 153).

---

¹⁵ Ibid.

¹⁶ RSE, EU i službeno odobrila šesti paket sankcija Rusiji, 2022, <https://bit.ly/3yV4rDu>, pristupljeno: 15. 10. 2022

¹⁷ *Službeni list Evropske unije*, Uredba Saveta (EU) 2022/879 od 3. 6. 2022. o izmeni Uredbe (EU) 833/2014 o merama ograničavanja s obzirom na delovanja Rusije kojima se destabilizuje stanje u Ukrajini, L 153/122.

¹⁸ Ibid.

- European Commission, Questions and answers on the sixth package of sanctions against Russia, 2022, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_22_2823, pristupljeno: 20. 10. 2022.
- RSE, EU i službeno odobrila šesti paket sankcija Rusiji, 2022, <https://bit.ly/3yV4rDu>, pristupljeno: 15. 10. 2022.
- RSE, EU zabranila uvoz dve trećine ruske nafte, 2022, <https://bit.ly/3VKOkIG>, pristupljeno: 15. 10. 2022.